

Żłobki - zmiany w opłatach

2024-09-04

Zgodnie z zapowiedziami, miasto zamierza wykorzystać możliwości, jakie daje ustawa „Aktywny rodzic” i wprowadzić zmiany, które umożliwią rozwój całego systemu opieki nad dziećmi do lat trzech. Pierwszym krokiem będzie dostosowanie opłat za pobyt w miejskich żłobkach do rządowego dofinansowania.

W Krakowie system opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech oparty jest na miejskich żłobkach oraz niepublicznych miejscach opieki dofinansowanych przez miasto. Na terenie miasta działa 367 takich punktów: 33 żłobki miejskie (22 samorządowe i 11 prowadzonych na zlecenie), 245 żłobków prywatnych, 18 klubów dziecięcych oraz 71 dziennych opiekunów. Łącznie w mieście dostępnych jest 11,9 tys. miejsc opieki, w tym ponad 3 tys. w miejskich żłobkach oraz 8,9 tys. w żłobkach niepublicznych – jednocześnie aż 99 proc. tych miejsc jest objętych dofinansowaniem miasta.

1 października wchodzi w życie ustawa o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka „Aktywny rodzic”. Zgodnie z ustawą, podmiotom prowadzącym żłobki, w tym gminom, będzie wypłacane świadczenie „Aktywnie w żłobku” w wysokości do 1 500 zł miesięcznie na dziecko. W związku z wejściem w życie tej ustawy, w naszym mieście została przygotowana uchwała Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany opłaty za pobyt w samorządowym żłobku, która zostanie przedstawiona radnym na sesji zaplanowanej na 11 września.

– Wskaźnik dzietności w Polsce spada, obecnie wynosi 1,25 i jest jednym z najniższych w Unii Europejskiej, dlatego i rząd, i samorząd muszą robić wszystko, by wspierać rodziców. Jednym z postulatów mojej kampanii było wprowadzenie bezpłatnych żłobków dla dzieci w Krakowie. Rząd przygotował ustawę „Aktywny rodzic”, która wchodzi w życie 1 października. Dzięki tej ustawie i po aktualizacji uchwały obowiązującej w Krakowie, możemy doprowadzić do sytuacji, w której dla rodziców nie będzie opłaty za pobyt dziecka w żłobku samorządowym. Co więcej, suma ministerialnego dofinansowania i dopłaty udzielanej przez miasto do miejsc w prywatnych żłobkach sprawi też, jeżeli przedsiębiorcy utrzymają aktualne ceny, że 85 proc. żłobków prawnych także może być bezpłatnych. W tym miejscu chciałbym zaapelować do przedsiębiorców prywatnych, żeby nie wykorzystywali tej sytuacji i nie podnosili cen – mówił prezydent Krakowa Aleksander Miszański podczas briefingu prasowego poświęconego planowanym przez miasto zmianom w systemie opłat za żłobki.

Prezydent dodał, że pieniądze, które budżet miasta zyska dzięki programowi (około 30 mln zł) zostaną wykorzystane na dalsze rozwijanie systemu opieki nad najmłodszymi krakowiankami i krakowianami.

– Cieszę się, że program „Aktywny rodzic” uruchomiły w rządzie kobiety. Widzimy, że tematy, które wcześniej były pomijane – równości czy dostępu rodziców do pracy, są dla tego rządu bardzo ważne. Program „Aktywny rodzic” to program prorodzinny, równościowy i propracowniczy, w ramach którego rodzice najmłodszych dzieci wybierają jedno z trzech świadczeń. My zachęcamy do wyboru świadczenia „Aktywnie w żłobku”, które umożliwia powrót rodziców do pracy i powierzenie opieki nad dzieckiem żłobkowi. Prosimy rodziców o złożenie odpowiednich dokumentów, jak tylko ZUS uruchomi taką możliwość, czyli 1 października –

podkreśliła Maria Klaman, zastępczyni prezydenta Krakowa.

Brak opłaty za pobyt w żłobku samorządowym

Aktualnie w Krakowie opłata za pobyt w żłobkach samorządowych wynosi 299 zł miesięcznie, a dzienny koszt wyżywienia to maksymalnie kwota 10 zł. Żeby efektywnie dla całego systemu opieki nad dziećmi do lat trzech wykorzystać możliwości wprowadzone na poziomie rządowym, miasto przygotowało projekt uchwały wprowadzającej zmianę opłaty za pobyt w samorządowych żłobkach. Zrównanie opłaty za samorządowe żłobki z wysokością świadczenia – czyli podniesienie jej do 1 500 zł umożliwi takie rozliczanie opłaty za żłobek, w którym rodzice nie będą płacić za pobyt dziecka w żłobku (pozostaną koszty wyżywienia, które nie mogą być pokrywane z rządowego świadczenia), a miasto zyska znaczące dodatkowe fundusze do wykorzystania na rozwój systemu opieki nad najmłodszymi krakowiankami i krakowianami – na budowę nowych żłobków i wypłatę dotacji obniżającej opłaty w prywatnych żłobkach.

Po wprowadzeniu nowych zasad samorządowe żłobki nie będą pobierać opłat za pobyt od rodziców tych dzieci, którzy we właściwym terminie złożą do ZUS wnioski o świadczenie „Aktywnie w żłobku”. Ustawa wprowadza możliwość przyznania tego świadczenia od 1 października 2024 r.

Obniżenie opłat w prywatnych placówkach

Obecnie miesięczny średni koszt za pobyt dziecka w żłobku prywatnym, po odjęciu dotacji miasta, to kwota około 1 200 zł (bez wyżywienia). Udzielana przez miasto dotacja wypłacana jest prywatnym placówkom w ramach dążenia do zbliżenia opłat w prywatnych żłobkach do cen obowiązujących w tych samorządowych. W ubiegłym roku dotacja była dwukrotnie zwiększona. Wynosi teraz 735 zł miesięcznie na dziecko (a w przypadku dziecka z niepełnosprawnością dodatkowo 1 260 zł). To dla miasta koszt blisko 60 mln zł rocznie.

Dotacja miasta obniża cenę za prywatne żłobki i sprawia, że te placówki stają się bardziej dostępne, co ma przełożenie na ich ciągły rozwój i wzrost liczby miejsc. Dlatego, niezależnie od rządowego świadczenia, **miasto nadal planuje udzielać dotacji prywatnym placówkom.** Połączenie dopłaty miasta i świadczenia „Aktywny rodzic” (735 zł + 1500 zł) sprawi, że łączna kwota dofinansowania w krakowskich prywatnych placówkach wyniesie ponad 2 200 zł. Oznacza to, że przy zachowaniu aktualnych cen, zdecydowana większość prywatnych żłobków także może być bezpłatna dla rodziców – kwota połączonych dofinansowań będzie bowiem wystarczająca do pokrycia aktualnej opłaty za pobyt w 85 proc. prywatnych placówek działających w naszym mieście.

Nowe żłobki w budowie

Zgodnie z potrzebami mieszkańców miasto rozwija także infrastrukturę żłobkową. Korzysta przy tym z dostępnych form finansowania, takich jak rządowy program „Aktywny maluch”. Dzięki programowi w Krakowie pojawi się 1060 miejsc opieki (dzięki środkom z KPO), a dodatkowe 74 miejsca powstaną dzięki dofinansowaniu z funduszy europejskich (FERS).

Na lata 2023–2026 zaplanowano powstanie 12 nowych żłobków, kompleksową modernizację i

przebudowę żłobka samorządowego na os. Willowym 2 oraz utworzenie w lokalach miasta pierwszych miejskich dziennych opiekunów. W stosunkowo krótkim czasie dostępna liczba miejsc opieki nad najmłodszymi krakowianami zwiększy się o ponad 33 proc. W pierwszej kolejności inwestycje realizowane są w dzielnicach, w których nie ma miejskich żłobków i na obszarach, gdzie dodatkowe miejsca są najbardziej potrzebne.

Pierwszy żłobek, zrealizowany w ramach programu „Aktywny maluch”, rozpoczął działalność we wrześniu 2023 r. – to żłobek na os. Piastów (Mistrzejowice). W ramach programu żłobki pojawią się też przy ul. Jabłonkowskiej (Bronowice), Księcia Józefa (Zwierzyniec), Działowskiego (Dębniki), Wróblowickiej (Swoszowice), Krzemionki (Podgórze), Rybitwy (Podgórze), Wadowskiej, Lubockiej / Łuczanowickiej oraz Niebyłej (Wzgórza Krzesławickie), Drożyskiej i Karaszewicza-Tokarzewskiego (Nowa Huta). Natomiast nowe lokalizacje dziennych opiekunów to Łagiewniki i Wzgórza Krzesławickie.

Zmiany w opłatach za żłobki - pytania i odpowiedzi

(Odpowiedź pojawi się po kliknięciu na wybrane pytanie)

Dlaczego miasto chce podnieść opłaty za pobyt dziecka w żłobku samorządowym?

Miasto zamierza dostosować opłaty za pobyt w żłobkach samorządowych do wysokości rządowego świadczenia „Aktywnie w żłobku”. Ta zmiana nie spowoduje wzrostu kosztów ponoszonych przez rodziców. Dzięki nowemu świadczeniu rodzice, którzy w terminie złożą odpowiedni wniosek do ZUS, nie będą ponosić opłat za pobyt dziecka w żłobku. Natomiast dostosowanie opłaty za pobyt do wysokości rządowego dofinansowania pozwoli miastu pozyskać dodatkowe fundusze (dodatkowe 33 mln zł w skali roku) na dalsze obniżanie opłat w prywatnych placówkach oraz budowę nowych żłobków.

Warto zwrócić tu uwagę na stały i dynamiczny wzrost kosztów funkcjonowania miejsc opieki – miesięczny koszt funkcjonowania jednego miejsca w samorządowym żłobku w 2023 r. wyniósł ok. 2 480 zł, a w 2024 r. wyniesie ponad 2 980 zł). Mając na uwadze wzrost kosztów oraz realizowane inwestycje żłobkowe, zachodzi konieczność pozyskiwania środków na finansowanie systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech.

Jakie świadczenia wprowadza ustawa „Aktywny rodzic”?

Ustawa, która wchodzi w życie 1 października, uchyla dotychczasowe świadczenia przysługujące rodzicom dzieci w wieku żłobkowym i wprowadza trzy nowe rodzaje świadczeń: „Aktywni rodzice w pracy”, „Aktywnie w domu” oraz „Aktywnie w żłobku”. Rodzicom lub opiekunom dzieci w wieku żłobkowym będzie przysługiwać jedno (wybrane) z nich.

Świadczenie **„Aktywni rodzice w pracy”** (tzw. „babciowe”) jest skierowane do rodziców aktywnych zawodowo i wynosi 1 500 zł miesięcznie albo 1 900 zł w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami – z przeznaczeniem na organizację w domu opieki nad dzieckiem w wieku 12–35 miesięcy. Świadczenie to wypłacane będzie rodzicom.

Świadczenie **„Aktywnie w domu”** w wysokości 500 zł miesięcznie będzie wypłacane na dziecko w wieku 12–35 miesięcy rodzicom, którzy wychowują je w domu i nie spełniają kryteriów „babciowego”. Świadczenie to także wypłacane jest rodzicom.

Świadczenie **„Aktywnie w żłobku”** w wysokości 1 500 zł miesięcznie (1 900 zł w przypadku dziecka z niepełnosprawnością) będzie przysługiwać rodzicom na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego lub jest objęte opieką dziennego opiekuna. Świadczenie „Aktywnie w żłobku” nie może zostać wypłacone rodzicom – jest przekazywane bezpośrednio podmiotowi prowadzącemu żłobek. To świadczenie będzie należne przez cały okres pobytu dziecka w żłobku, a jego wysokość nie może być wyższa niż opłata rodzica za pobyt (nie wlicza się tu opłaty za wyżywienie). Jeżeli opłata rodzica za pobyt dziecka w żłobku wynosi 1 500 zł lub mniej, to rodzic nie ponosi odpłatności za pobyt dziecka w żłobku, o ile złoży do ZUS wniosek o to świadczenie we właściwym terminie.

Od kiedy można korzystać ze świadczenia „Aktywnie w żłobku”?

Ustawa wprowadza możliwość przyznania tego świadczenia od 1 października 2024 r., nawet jeżeli wniosek w tej sprawie zostanie złożony do końca 2024 roku.

Czy rodzice, którzy złożą wniosek w grudniu otrzymają zwrot opłat za pobyt dziecka w żłobku poniesionych od października?

Tak. Zachęcamy jednak do składania wniosków już na początku października.

Jak złożyć wniosek o świadczenie „Aktywnie w żłobku”?

Żeby otrzymać świadczenie trzeba wypełnić odpowiedni wniosek, który ZUS udostępni 1 października. ZUS zamierza przeprowadzić kampanię informacyjno-promocyjną dotyczącą nowych świadczeń, którą miasto planuje wesprzeć swoimi kanałami komunikacji. Informacji w tej sprawie będą udzielać także samorządowe żłobki.

Czy ze świadczenia „Aktywnie w żłobku” można pokryć koszty wyżywienia?

Nie, ustawa umożliwia obniżenie opłaty za pobyt dziecka w żłobku. Korzystanie ze świadczenia nie ma wpływu na opłatę za wyżywienie. Aktualnie w żłobkach miejskich w Krakowie ta opłata wynosi maksymalnie 10 zł za dzień i prezydent Krakowa w nowej uchwale rekomenduje pozostawienie jej na dotychczasowym poziomie.

Czy rodzic mógłby otrzymać różnicę w kwocie świadczenia „Aktywnie w żłobku” i opłaty za żłobek?

Nie. Świadczenie „Aktywnie w żłobku” nie będzie wypłacane rodzicom, tylko bezpośrednio podmiotowi prowadzącemu żłobek z przeznaczeniem na obniżenie opłaty rodzica za pobyt w żłobku. Zgodnie z ustawą rodzicowi nie wypłaca się ewentualnej różnicy pomiędzy kwotą możliwego maksymalnego świadczenia „Aktywnie w żłobku”, a faktyczną opłatą za żłobek. Dla rodzica pobierającego to świadczenie nie ma więc znaczenia wysokość opłaty za żłobek – o ile mieści się w kwocie gwarantowanej świadczeniem.

W jakim zakresie wprowadzone zmiany będą dotyczyć rodziców dzieci aktualnie zwolnionych z opłat za pobyt w żłobku?

Przygotowana uchwała zawiera propozycję likwidacji zwolnień z opłaty za żłobek – w związku z pokrywaniem kosztów w ramach świadczenia. Jednocześnie nadal będą obowiązywać wszystkie przyznane zwolnienia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na jaki zostały przyznane.

Jak uchwała wpłynie na opłatę za dodatkowe godziny za pobyt w żłobku?

Przygotowana uchwała zawiera zapis dotyczący zmniejszenia opłaty za tzw. dodatkowe godziny (czyli te powyżej 10 godzin dziennie) z 40 zł do 39 zł i jednocześnie wprowadzenie proporcjonalnego systemu ich rozliczania (zmniejszenie opłaty umożliwi także podzielnie ceny godziny przez 60 minut). Trzeba jednak dodać, że rodzice dzieci uczęszczających do żłobków praktycznie nie korzystają z tej formy opieki dłużej niż 10 godzin dziennie.

Czy w przypadku wszystkich żłobków prywatnych rodzice mogą skorzystać ze zmniejszenia opłaty za pobyt w żłobku w ramach świadczenia „Aktywnie w żłobku”?

Możliwość uzyskania rządowego świadczenia jest powiązana z opłatą rodzica za pobyt dziecka w danym żłobku. Ze świadczenia mogą korzystać rodzice dzieci uczęszczających do placówek, w których opłata obciążająca rodzica wynosi maksymalnie 2 200 zł (w Krakowie po odjęciu miejskiej dotacji i ewentualnych innych ulg, ale przed odliczeniem świadczenia w wysokości 1500 zł – „Aktywnie w żłobku”).

Zgodnie z ustawą „Aktywny rodzic” opłata rodzica to kwota, która jest liczona już po obniżce o dotację gminy, ale przed odliczeniem świadczenia „Aktywnie w żłobku”. W przypadku Krakowa pomimo wypłacania wysokiej gminnej dotacji może oczywiście dojść do sytuacji, w której pobyt dziecka w prywatnym żłobku nie będzie dla rodzica bezpłatny. Niemniej przy aktualnych cenach w prywatnych żłobkach aż 85 proc. prywatnych miejsc żłobkowych może być bezpłatnych – świadczenie rządowe w połączeniu z miejską dotacją pokryją w nich aktualną cenę. Świadczenie rządowe i dotacja gminy łącznie będą obniżać cenę za żłobek o ponad 2 200 zł.